

Az ismeretkör: A közösség, a csoport és a család pedagógiai és pszichológiai ismeretei

Kredittartománya: 8 kredit

Tantárgyai:

- 1.) Szociálpszichológia
- 2.) A család mentálhigiénés vonatkozásai

Tantárgy neve: <i>A család mentálhigiénés vonatkozásai</i>	Kreditértéke: 4 kredit
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50 % elmélet, 50 % gyakorlat	
A tanóra típusa: előadás és szeminárium. Óraszám: Nappali: 15 óra előadás, 15 óra szeminárium, összesen 30 óra/ félév Levelező: 5 óra előadás, 5 óra szeminárium, összesen 10 óra/félév Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők: esettanulmányok bemutatása, feldolgozása, csoportos és egyéni feladatmegoldás	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok: családi interjúból szerzett információk felhasználásával esettanulmány elkészítése a megadott szempontok alapján	
A tantárgy tantervi helye: 3. félév	
Előtanulmányi feltételek: Mentálhigiénés alapismeretek	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a rendszerszemléletű paradigmával a családokkal végzett segítői munka kapcsán, valamint ismereteket szerezzenek az eredeti és a jelenlegi család szerepéről az egyén életében, mentális egészségében. Az egyik legismertebb családterápiás iskola, a strukturális modell alapfogalmainak megismerésével a diákok magukévá teszik a rendszerszemlélet alapfogalmait, tisztában lesznek a család működési és strukturális sajátosságaival, mint például olyan jellegzetességek megismerése a cél, mint pl. homeosztázis, cirkuláris- és lineáris okság, első- és másodfokú változás, családi életciklusok. A család az elsődleges szocializációs közeg, hatása tagjaira kiemelt jelentőségű. A kurzus témái között szerepel a családi reziliencia, az optimális és diszfunkcionális családi működés, valamint a család szerepe, lehetőségei az egyéni reziliencia támogatásában, az egészséges működés fenntartásában.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező: <ul style="list-style-type: none"> • Feuer Mária (2008) (szerk.): <i>A családsegítés elmélete és gyakorlata Szöveggyűjtemény.</i> Akadémiai Kiadó, Budapest, 391-396. 420-439. 471-481. 601-606. 648-688. oldalak ISBN: 9789630586016 • Herbert és Irene Goldenberg (2008): <i>Áttekintés a családról</i> 2. és 3. kötet. Animula Kiadó, Budapest, ISBN: 978 963 9751 19 4 ISBN: 978 963 9751 18 7 • Skynner, R. (2002): <i>A családot rendszerként tételező irányzatok</i> IN: Szakács Ferenc (szerk.): <i>Pszichoterápiai vademecum I.</i>, Animula, Budapest, ISBN: 9639410519 • F. Lassú Zs., Serfőző M., Sándor M., Kolosai N., Pálffy Zs. (2015): <i>Családi struktúra,</i>	

szülői bánásmód és lélektani rugalmasság összefüggései serdülőkorban *Alkalmazott pszichológia*, 15 (1), 77-92. DOI: 10.17627/ALKPSZICH.2015.1.77.

- Kas B., Billédi K., Cs. Ferenczi Sz., Csákvári J., Tánzos É. (2015): *Védőfaktorok a családok erősítésében* NCSSZI, Budapest, ISBN 978-615-5558-65-8

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Birtokában van a fejlesztő, támogató és védelmet nyújtó közösségi háló kiépítésére vonatkozó vezetési ismereteknek.
- Átfogóan ismeri az egyén és a közösség jóllétének kölcsönhatását, ennek lélektani megalapozottságát.
- Átfogóan ismeri az emberi kapcsolati formák sajátosságait, hatásait, működési feltételeit.
- Mélyrehatóan ismeri a kapcsolatépítésre szoruló egyének, csoportok sajátos problémáit, pszichés állapotuk általános jellemzőit.
- Átfogóan ismeri a testi-lelki egészség szempontjából veszélyeztetett életkorral kapcsolatos, illetve pszichoszociális fejlődésükben akadályozott társadalmi csoportok sajátos problémáit és potenciális erőforrásait.
- Mélyrehatóan ismeri a mentálhigiénés segítő kapcsolat elméletét és módszertanát.
- Ismeri a munkavégzéséhez szükséges felmérési és kutatási módszereket.

b) képességei

- Képes az egyének, csoportok, közösségek, intézmények eredeti, társas és közösségi erőforrás-értékeinek feltárására, tudatosítására és mobilizálására, az egyéni és társas jóllét megőrzésére.
- Képes reflektálni a társadalmi és kulturális hovatartozási mintázatok sokféleségére, és ezek figyelembe vételével képes kölcsönös elfogadáson alapuló lokális közösségi struktúrák kiépítésére.
- Képes segítő kapcsolat kialakítására, és a megküzdéséhez szükséges adekvát segítségnyújtásra a kliens életvezetési és kapcsolathianyából eredő problémáiban és veszteségei feldolgozásában.
- Képes a munkaterületén elvégzendő felmérésekhez szükséges kutatási módszerekhez megfelelő szintű ismeretek megszerzésére és alkalmazására.
- Képes munkájának a szakmai etikai szabályok betartásával történő, felelős végzésére.
- Rendelkezik azzal a tudással, mellyel képes szakszerűen és etikusan kezelni az elektronikus információkat.

c) attitűdje

- Mentálhigiénés szemlélettel rendelkezik.
- Az egyén és a közösség önálló cselekvését, képessé tételét (empowerment) tartja szem előtt a cselekvési stratégiák megtervezésében.
- Tartózkodik az emberek megítélésétől.
- Empatikus, szociális és interkulturális érzékenységgel bír.
- Az elektronikus kommunikációban döntéseit minden szempontot mérlegelve, a jogi és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg.

d) autonómiája és felelőssége

- Munkakörének megfelelően felelős lelki egészségvédő és személyiséget erősítő beavatkozásokat kezdeményezni, egyéni és csoportos szinten.
- Kezdeményezi és részt vesz az egészség megőrzését szolgáló programok megvalósításában.
- Felelőssége kezdeményezni a lelki egészség szempontjából hangsúlyos témák megvitatását, s részt venni az adott terület fejlesztését célzó cselekvési programokban.
- Tudatos, kritikus, önreflektív, innovatív a digitális kultúra alakításában.

Tantárgy felelőse: Csapóné Dr. Ferenczi Szilvia, főiskolai docens, Ph.D.

Tantárgy oktatásába bevont oktató:

Dr. Both Mária, főiskolai tanár, Ph.D.

Dr.(habil) Gyarmathy Éva, főiskolai docens, Ph.D.

Dr. Radványi Katalin, főiskolai tanár, Ph.D.